

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové, soudce zpravodaje JUDr. Tomáše Langáška a soudce JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **Dance macabre**, spolek se sídlem Rolnická 661/7, Brno – Bohunice, IČ 22889167, zastoupeného JUDr. Ludvíkem Ševčíkem, ml., advokátem, se sídlem Koblišná 47/19, Brno, proti žalované: **TEPO s.r.o.**, IČ 49827065, se sídlem Mostecká 3210, Kladno – Sítňá, zastoupené JUDr. Františkem Hrudkou, advokátem, se sídlem Vodičkova 30, Praha 1, týkající se žaloby na ochranu proti nečinnosti žalované, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 8. července 2015, č. j. 46 A 55/2015 - 10,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 8. července 2015, č. j. 46 A 55/2015 - 10 **se ruší a věc se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení případu

[1] Krajský soud v Praze (dále též „krajský soud“) usnesením označeným v návěti odmítl žalobu, kterou se žalobce domáhal ochrany proti nečinnosti společnosti TEPO s.r.o., jejímž jediným společníkem je statutární město Kladno, při poskytování informací. Žalobce požádal uvedenou společnost o poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, ta však rozhodnutím ze dne 5. března 2015 jeho žádost odmítla. Stěžovatel proti tomuto rozhodnutí podal odvolání, o němž nebylo rozhodnuto, a proto se poté podáním ze dne 23. dubna 2015 obrátil na statutární město Kladno se žádostí o uplatnění opatření proti nečinnosti. Jelikož statutární město Kladno nezjednálo nápravu, podal žalobce žalobu proti nečinnosti žalované, společnosti TEPO s.r.o., ke krajskému soudu. Ten jeho žalobu

odmítl s odůvodněním, že nevyčerpal prostředky obrany proti nečinnosti, jak to požaduje § 79 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Obrátil se totiž s žádostí o zásah na nesprávný orgán. Podle krajského soudu měl žalobce žádost uplatnit u jednatele žalované, jako jejího statutárního orgánu, nikoliv u statutárního města Kladna jako jejího jediného společníka.

II. Kasační stížnost a řízení o ní

[2] Žalobce (dále též „stěžovatel“) podal proti usnesení krajského soudu kasační stížnost. V ní vyjádřil nesouhlas s právním názorem krajského soudu, vůči kterému subjektu měl uplatnit prostředek ochrany proti nečinnosti ve smyslu § 80 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Stěžovatel hledal nadřízený orgán orgánu odvolacímu (jednatele společnosti), protože právě tento orgán byl nečinný. Podle § 178 odst. 1 věta druhá správního řádu je nadřízeným správním orgánem ten správní orgán, který podle zákona rozhoduje o odvolání, popř. vykonává dozor. Jestliže tedy k rozhodování o odvolání proti rozhodnutí jednatele společnosti TEPO s.r.o. není kompetentní žádný subjekt, bylo nutno aplikovat dovětek uvedeného ustanovení, a to „vykonává dozor“. Subjektem vykonávajícím dozor nad činností obchodní společnosti je její jediný společník, tj. statutární město Kladno. Podle stěžovatele je dále v předmětné věci třeba posoudit i účelnost a efektivnost ochrany proti nečinnosti za situace, kdy subjekt, který je v řízení nečinný, bude také rozhodovat o opatření proti nečinnosti vůči sobě samému. Podle právní zásady *nemo iudex in causa sua* by takový postup byl zcela neúčelný a nefunkční. Krajský soud se dále dopustil omylu, když aplikoval § 130 odst. 3 správního řádu, protože použití tohoto ustanovení je vzhledem ke znění § 20 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím vyloučeno. Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud usnesení krajského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

[3] Žalovaná se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnila s usnesením krajského soudu a jeho odůvodněním. Nad rámec tohoto obecného vyjádření pak upozornila, že kasační stížnost by podle jejího názoru měla být odmítnuta, a to pro vadu spočívající v označení žalované – za žalovaného stěžovatelka označila „jednatele společnosti TEPO s. r. o.“, aniž by jej identifikovala např. jménem, a zároveň doplnila identifikační číslo a sídlo společnosti, tudíž není zřejmé, zda žalovaným má být jednatel či společnost sama. Dále žalovaná přdestřela argumenty, na jejichž základě se nepovažuje za povinný subjekt ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[4] Nejvyšší správní soud shledal, že podmínky řízení jsou splněny, a kasační stížnost vyhodnotil jako přípustnou. Důvody stížnosti, jak je stěžovatel obsahově vymezil, se opírají o § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Nejvyšší správní soud poté kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že je důvodná.

[5] Sedmý senát Nejvyššího správního soudu rozhodl v nedávné době o kasační stížnosti téhož žalobce v právně takřka totožné věci – jedná se o rozsudek ze dne 30. září 2015, č. j. 7 As 180/2015 - 33. Tím byl do značné míry předurčen i výsledek řízení v nyní posuzované věci, neboť šestý senát se s argumentací obsaženou v citovaném rozsudku seznámil a neshledal žádný důvod se od ní odchýlit. Sedmý senát dospěl, stručně řečeno, k závěru, že pokud obchodní společnost nemá organizační strukturu odpovídající

pokračování

dvojinstančnímu způsobu rozhodování, resp. účastník řízení o žádosti o informace nebyl obeznámen s tím, kdo je jejím nadřízeným orgánem, není opodstatněné trvat na využití postupu podle § 80 správního řádu a až na vyčerpání tohoto postup vázat soudní ochranu. Jinými slovy, pokud určitá obchodní korporace neustanoví, kdo v rámci její struktury vyřizuje stížnosti na nečinnost orgánu rozhodujícího o odvolání podle zákona o svobodném přístupu k informacím (resp. neseznámí s tím žadatele o informace), může se žadatel v případě nečinnosti příslušného orgánu obrátit přímo na soud. Hlavní argument sedmého senátu zněl takto: „*V případě obchodní společnosti, která nadřízený orgán nemá, by žádost o opatření proti nečinnosti k jejímu statutárnímu orgánu (jednateli) nesplnila svůj účel, neboť by o ní rozhodoval sám orgán, který za tuto společnost jedná, řídí ji, a je tedy nečinný. I kdyby se tak stěžovatel domáhal toho, aby obchodní společnost, resp. její statutární orgán, uložil povinnost být činný sobě samému a takto stanovenou povinnost sám pak kontroloval a vyvolával dojem, že se uposlechl, jednalo by se o pouhý formalismus. U obchodní společnosti se tak naprosto vytrácí podstata uplatnění opatření proti nečinnosti, tedy náprava z pozice institucionálně i personálně oddělené autority. Předpokladem pro uplatnění autority nadřízeného orgánu je přitom jeho vlastní nezávislé zjištění, jestli řízení před podřízeným orgánem probíhá v zákonných lhůtách, zda se v něm vyskytují průtahy či dokonce dochází k nečinnosti.*“

[6] V nyní posuzovaném případě je uvedená argumentace, s níž se šestý senát ztotožnil, plně použitelná. Také zde se jedná o nečinnost jednatele obchodní společnosti jako odvolacího orgánu podle zákona o svobodném přístupu k informacím. Ani zde není sporu o tom, že žalovaná obchodní společnost nevytvořila žádnou organizační strukturu pro rozhodování o žádostech o informace (což je formálně logické, jelikož se nepovažuje za subjekt povinný informace poskytovat). Ani v případě, že by byly správné úvahy krajského soudu o tom, že nadřízeným orgánem jednatele společnosti pro potřeby uplatnění ochrany před nečinností podle § 80 správního řádu je sám jednatel, by tak nebylo účelné ani spravedlivé po žalobci vyžadovat, aby tento (iluzorní) kontrolní mechanismus před podáním správní žaloby využil. Nevyčerpání tohoto prostředku nápravy tak důvodem pro odmítnutí podané žaloby být nemůže.

[7] Z výše popsaných důvodů vyhodnotil Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti usnesení krajského soudu v souladu s ustanovením § 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s. jako důvodnou a usnesení krajského soudu zrušil. Krajský soud, vázán vysloveným právním názorem Nejvyššího správního soudu, posoudí žalobu znovu v souladu se závěry tohoto rozhodnutí.

IV. Náklady řízení

[8] V novém řízení rozhodne krajský soud i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. listopadu 2015

Mgr. Jana Brothánková
předsedkyně
senátu